

FÖRSONING

MICHAEL LAWRENCE SENA

COPYRIGHTED, FEBRUARI 2022

FÖRSONING

Min mobiltelefon ringde medan jag åt en lugn frukost på NH Hotel i Trieste. Mötet med leverantörer planerat till klockan 9.00 hade redan ställts in av Trollhättan. Mitt flyg hem gick inte förrän sent på eftermiddagen. Numret på mobilen visade att det var från Lasse, min chef.

"Pronto!" sa jag skämtsamt.

"Nicklas? Är det du?"

"Si, si."

"Väldigt roligt. Du kommer att behöva ditt goda sinne för humor. Jag har dåliga nyheter."

"Viktor har utsett sig själv till chef för FoU?"

"Det skulle vara riktigt dåliga nyheter. Jan-Åke har sagt upp sig och Viktor tar över som VD."

Jan-Åke Jonsson var Saabs hjärta och själ. Han ledde sökandet efter en ny ägare när GM bestämde sig för att dumpa oss 2009. Han hittade ett holländskt sportbilsföretag, Spyker, som ägs av Viktor Muller. Nu lämnar Jan-Åke företaget.

"Vad kommer näst?"

"Produktionen kommer att stoppas. Pengarna har tagit slut."

"Vad gör alla andra?"

"Alla tar semester, vilket jag föreslår att du gör. Har du ringt tillbaka till Lagström?"

Bengt Lagström var chef för FoU på Volvo Personvagnar. Jag kände honom från Chalmers. "Jag lovade att jag skulle ringa honom så snart jag var säker på åt vilket håll vinden blåste."

"Nicklas, jag vet att du är orolig för vad som kommer att hända med ditt säkerhetssystem. Du har gjort så mycket, och alla känner att dina idéer är väldigt nära att vara testbara. Jag är säker på att Volvo kommer att hjälpa dig att fortsätta."

"Tack, Lars, det uppskattar jag."

"Jag vet att du har spö och rulle med dig. Ta ledigt några dagar och fiska."

"Jag ska tänka på det. Låt dem inte sälja mitt skrivbord medan jag är borta."

"Tight lines!" sa han. Han hade en gång frågat mig hur man säger 'lycka till' till en flugfiskare. Han hade önskat mig "Tight lines!" ända sedan dess, även när jag åkte för helgen.

Jag började fiska när jag var sju år gammal. Morbror Micke gav mig mitt första spö och rulle. Även om jag ärvde hans fiskeredskap, ärvde jag inte hans målmedvetna hängivenhet för sporten utan att göra mer sociala aktiviteter, som att spela sport, besöka familjen och ha starka personliga vänskaper – åtminstone inte förrän efter olyckan. Det var då mitt intensiva fiske började, när jag upptäckte att det var ett perfekt sätt att fly, att vara helt på egen hand och inte behöva komma med några ursäkter för någon om varför jag gjorde som jag gjorde. Jag fiskade, och det är helt okej att göra det ensam. Det blev min ersättningsvärld, där det värsta som kunde hända var att inte fånga fisk, och det bästa som kunde hända var att fånga mycket fisk, och hela tiden behövde jag inte tänka på något annat, på olyckan.

Jag höll mitt löfte och ringde Bengt. Som jag förväntade mig fick jag in hans röstbrevlåda och lämnade ett meddelande: "Jag hoppas att ditt erbjudande fortfarande är öppet."

Hos hotellets receptionister frågade jag om det fanns en fiskeaffär i närheten. "Vill du ge dig ut på djuphavsfiske?"

"Nej, jag vill hitta en flod eller bäck och fiska med fluga."

"Det finns en plats precis bakom Savoia Hotel. De kommer att kunna ge dig all information du behöver, ordna licensen, sälja flugorna till dig och till och med rekommendera en plats att bo på. Det är främst en butik för havsfiske, men de vet om flugfiske."

"Flugfiskar du?" frågade jag. "Nej", sa han med ett skratt. "Jag fiskar, men min familj är beroende av att jag kommer hem med middag."

Jag gick de två kilometerna från NH Hotel till Savoia förbi Piazza Unita med utsikt över Adriatiska havet. Det var ingen vind. Himlen var fri från moln förutom några små vispar av vita moln. Luften hade en speciell friskhet som var mer som hemma och mindre som andra städer på "kontinenten". Jag hittade butiken och gick in. Inom en timme hade jag checkat ut från hotellet, packat hyrbilen och körde över den branta, höga åsen som utgjorde stadens norra gräns mot Percoto där Hemingway stannade när han fiskade i de omgivande bäckarna och skrev sina böcker. Jag körde mot Percoto till hotellet, hämtade mitt tillstånd utan att checka in och gick sedan direkt till floden. Jag hittade avfarten och min telefonkarta visade floden några kilometer från huvudvägen. En svart 1983 Saab 900 Turbo stod parkerad i den lilla gläntan i slutet av grusvägen som leder till bäcken. Jag kände en orolig vändning i magen, samma vändning som jag alltid kände när jag såg en Saab 900.

Pappas sista bil var en '81 Saab 900S, knallröd. Han var så stolt när han tog hem den, hans första bil som var mindre än två år gammal. De körde den i femton år fram till 1998 när de kom hem från en film sent på en februarikväll och någon använde Saaben med mina föräldrar i den som sitt självmordsvapen. Jag var hemma och pluggade inför mina tentor när det ringde på dörren. Poliserna berättade för mig att föraren gick över i deras körfält och slog dem rakt emot. Han måste ha kört minst 140, sa de. Alla dog omedelbart. Mamma sa att de skulle lämna mig till mig själv så att jag kunde koncentrera mig på mina

studier. Jag ville få de bästa betygen så att Chalmers skulle släppa in mig. Det var mitt fel att de var döda, tänkte jag. Den tanken har aldrig lämnat mig.

Med tårar i ögonen nu riggade jag upp mitt spö och gick till bäcken. Bäcken var inte mer än tio till tolv meter bred och herr Saab-ägaren stod i den. Jag tog för givet att han var ägaren till bilen eftersom det bara fanns en bil och bara en fiskare. Han stod helt stilla, med spöet vaggat i vänster hand över bröstet och den lilla flugan fäst vid hans ledare dinglande precis ovanför vattnet. Han bar vadare utan skärp och en fiskeväst över en Tattersall-skjorta. Han hade en fiskkorg på ryggen. På huvudet hade han en Tyrolmössa med en lång fasanstjärtfjäder fast i pannbandet. Jag kunde inte se hans ansikte eller framsidan av hans kropp. Minuterna gick. Sedan såg jag den nästan omärkliga uppgången av en fisk uppströms. Han måste ha sett det också. Fisken reste sig igen. Efter den tredje uppgången snärjde Saab-ägaren spöet kraftigt bakåt och släppte ett dussin meter lina. Han satte flugan tre eller fyra meter ovanför fisken. Flugan flöt långsamt över exakt den plats där fisken hade rest sig. Fisken tog imitationen med en långsam slurp. Han lekte den snabbt, och utan att ta upp fisken ur vattnet, nätade han och placerade den i fiskkorg. Det var en härlig Brown, minst ett kilo. Utan att byta fluga flyttade Saab-ägaren längre ut med vattnet nästan upp till toppen av sina vadare. Jag vadade aldrig in ovanför knäna. Jag vill inte trampa på fisken, sa jag till alla som frågade, men den verkliga anledningen var en total rädsla för att ramla i och drunkna.

Just då dök en stigande fisk upp längs den bortre stranden och herr Saab-ägaren kastade flugan som han hade gjort tidigare. Sedan, plötsligt, försvann han under vattenytan med bara hatten och toppen av spöet synligt. Jag hoppade genast upp, drog av mig vadarna och rusade till vattnet. Jag stänkte in tills jag var uppe till knäna och dök sedan mot spöetspetsen som fortfarande bröt vattnet. Strömmen var långsam och jag upptäckte honom snabbt. Hans vadare hade fyllts med vatten och han guppade nära botten. Hans ögon mötte mina när jag närmade mig honom. Jag tog tag i toppen av hans vadare med vänster hand och började dra med min högra medan jag sparkade så hårt jag kunde. Han var liten, men vikten av vattnet i hans vadare gjorde det svårt att flytta honom. Det tog några sekunder att nå grundare vatten så jag kunde stå och få upp mit huvud över ytan. Jag kippade efter luft och drog hans huvud ovanför vattnet så snabbt jag kunde stå.

Han andades ut en ström av vatten så fort hans huvud kom fram och började sedan hosta och flämta. Jag drog upp honom på land och lade honom på magen med huvudet vänt nedåt mot vattnet. Mitt hjärta bultade. Det här var första gången jag räddade någon, men jag hade bra träning i skolan och i armén. Han fortsatte att hosta i ytterligare en minut. Jag behövde få honom varm för att undvika att han hamnade i chock. Det stod fortfarande en nästan full termos med varmt kaffe och jag sprang över till där jag hade lämnat det. Han hade lämnat sin vindjacka på sidan av bäcken. Jag tog upp den och lade den över honom medan jag höll upp en kopp kaffe. Han satt nu och såg blek ut men hostade inte längre. Han smuttade på kaffet. Jag bröt tystnaden.

"Det var nära ögat. Jag tappade fotfästet. Tack för att du räddade mitt liv; det var väldigt modigt av dig."

"Du skulle ha kunnat simma därifrån om du hade haft ett bälte på dina vadare. Jag är ledsen. Jag borde inte tillrättavisa."

"Nej. Du har helt rätt. Jag glömde sätta på den. Jag har blivit mer frånvarande på sistone, säger min son till mig."

"Vi borde ta dig hem så snart som möjligt."

"Jag bor på hotellet i Percoto."

"Jag också. Jag kör dig dit."

"Har du något emot om vi körde min bil? Jag har mycket dyr utrustning."

Jag tvekade. Jag hade inte kört en Saab 900 sedan olyckan och var inte säker på att jag kunde. Men det här var inte tiden för min fobi. "Bra", sa jag och samlade ihop redskapen. Vi började mot bilen.

"Min hatt! Francesca gav mig den där hatten. Hon kommer att bli väldigt ledsen om jag förlorar den."

Jag sprang till kanten av vattnet och tittade nedströms. Inga tecken på hatten. Jag sprang längs stranden och sedan upptäckte jag den, flytande i ett bakvatten. Jag tog tag i en gren och knep den. När jag återvände med den till Saab-ägaren tog han den med tårfyllda ögon.

"*Grazie. Grazie tanto.*"

Jag flyttade över min väska till Saaben. När jag sträckte handen ner för att vrida på tändningsnyckeln kände jag en stark känsla. Gör jag verkligen det här? Så fort vi satt oss i bilen somnade han. När vi kom fram rusade jag in på hotellet och förklarade vad som hade hänt. Han var välkänd av de som arbetade på hotellet. Hotellchefen och jag sprang till bilen. Han sa att han skulle köra *il signore* till sjukhuset, och jag borde vänta här. "Vänta, min väska." Han drog ut den och räckte den till mig. Medan han gjorde sa Saab-ägaren: "Möt mig på middag kl. 8 i matsalen", sedan rusade de iväg.

När jag kom in i matsalen bara några minuter innan åtta, hälsade maitre de på mig och tog mig till Herr Saab-ägarens bord. "*Buonasera, Signore,*" sa han. "Ursäkta att jag inte presenterade mig när vi träffades första gången. Jag heter Alessandro Carlotti. Jag är väldigt glad över att träffa en flugfiskare och personen som räddade mitt liv."

"*Bono sarah,*" svarade jag och visste att jag just brutit ett av de vackraste benen i lingua italia's kropp. "Jag heter Nicklas Laurentzson."

"Du måste kalla mig 'Sandy'. Det är vad mina engelska vänner kallar mig."

"Ja självklart. Sandy ska det bli. Du är en av de mest tålmodiga fiskare jag någonsin sett, fram till den tidpunkt då du försvann under vattnet. Hur mår du? Fick du en läkare titta på dig?"

"*Si, Grazie.* Dokorn sa att jag är helt frisk, och att jag ska återvända hem direkt. Jag sa till den bra läkaren att jag skulle ta hans förslag under råd. Tack för komplimangen och för ditt hjälpsamma förslag att jag inte ska glömma mitt bälte när jag vadar i vattnet. Jag kände att du var där, bakom mig, men när jag koncentrerar mig på en fisk som stiger är det svårt för mig att omdirigera min uppmärksamhet. Jag tänkte erbjuda dig en av mina flugor och platsen i poolen, men när jag vände mig halkade jag. Jag behöll två av fiskarna jag fångade till middag. Jag hoppas att du gillar att äta fisk lika mycket som du gillar att fånga dem. Är det så?"

"Ja, både från sötvatten och hav."

Servitören kom och frågade om jag ville ha en cocktail innan middagen. Jag bad om en öl. Sandy log och nickade till servitören när han gick. "Det fanns en tid då jag ansåg en cocktail vara en borgerlig extravagans. Det var en sed hos de sysslolösa rika – eller ännu värre, den sysslolösa fattiga adeln – och inte något som borde kopieras av en blivande socialist. Ett glas vin eller två borde stilla törsten och smaken, trodde jag. Jag har inte den uppfattningen längre. Servitören kommer att ge mig en amerikansk dry martini som jag lärde honom att göra igår kväll. Jag hoppas att du inte har något emot det."

"Nej, jag har inget emot det alls. Min farbror, som bor i Amerika, dricker martinis. Han gjorde en åt mig på en fisketur som jag tog med honom till Kanada för några år sedan. Det smakade som medicin och det gav mig huvudvärk."

Servitören kom med min öl och Sandys martini.

"Till din hälsa, herr Laurentzson. Honnör!"

"Som vi säger i Sverige, *skål, Signore Carlotti!*"

"Är det här en kort eller lång fisketur för dig?"

"Det här är en kort semester för att ladda batterierna innan jag åker tillbaka till Sverige och hittar ett nytt jobb. Mitt företag är det som tillverkade din bil, och det går inte så bra."

"Du jobbar för Saab! Det är synd att ett företag som har tillverkat så underbara bilar nu är på randen av kollaps. GM köpte ett företag som förlorar pengar och fortsatte med att göra allt de kunde för att få det att falla ännu längre i ruinens djupa brunn. Ja, jag vet ganska mycket om ditt företag. Bilar är en av mina fyra passioner."

"En andra av dem måste vara fiske. Vilka är de andra två, om jag får fråga?"

"Ja, fiske är en av dem. Mitt yrke och en annan hobby är de andra två: arkitektur och matlagning. Den enda kärleken i mitt liv, min kära fru, Francesca, må Gud förbarma sig över hennes själ, var inte

alltid säker på vilken av de fyra som kom först. Hon tvivlade inte på att min kärlek till henne kom före mina passioner. Hon gick bort för bara ett år sedan."

"Jag beklager för din förlust, mina sympatier." Men han sa att hans fru skulle bli väldigt ledsen om han tappade hatten. Han måste tänka på henne som fortfarande närvarande i sitt liv.

"Tack. Vi var gifta i drygt femtio år. Han log medan han pratade. Det kändes som att han pratade mer med sin fru än om henne.

"Tar du semester från ditt arbete, från ditt arkitektkontor?"

"Mitt kontor är i goda händer. Min son och hans fru är nu ansvarig. De tog över för exakt två år sedan när jag bestämde mig för att det var dags att ägna resten av mina dagar åt mina bilar, fiske och matlagning och min kärlek. Sedan Francesca dog är jag nere på mina tre passioner, och den här resan kombinerar dem alla."

"Hur länge kommer du att vara borta?"

"Så länge det tar. Den här resan är nu mitt liv. Tanken kom till mig en dag i januari när jag satt i vårt stora hus och undrade hur jag skulle tillbringa resten av mina dagar utan Francesca och mitt arbete."

'Så länge det tar' låter lite illavarslande, som om han inte planerade att leva till slutet. Men det kanske var ett positivt uttalande. Kanske planerade han inte att lämna resan förrän han hade fiskat och ätit på alla värdiga platser i landet. Det kan ta väldigt lång tid.

"Så tanken är att du ska fiska en region, stanna på platser där maten är exceptionell, köra till nästa region och upprepa övningen. Har jag fattat rätt?"

"I princip, ja. Den ytterligare och viktiga punkten är att jag kommer att göra allt långsamt: sakta fiska vattnet; prova långsamt regionens delikatesser; och kör sakta från plats till plats. Jag kommer inte att ha bråttom att avsluta, för när resan är klar kommer det att vara över."

Vid det tillfället upplevde jag en konstig känsla: jag var orolig för att han skulle råka ut för en ny olycka. Han borde verkligen inte fiska ensam. Jag vet att jag borde fiska med en partner ifall en olycka som den herr Carlotti hade inträffat. Kommer någon att vara där för att plocka upp honom ur vattnet om han ramlar igen?

"Hade du musiklektioner som barn?" frågade han och drog mig ur mina funderingar.

"Min mamma försökte övertyga mig att ta pianolektioner när jag var tio. Jag sa att jag skulle tänka på att lära mig spela trummor, så övningen slutade där. Min äldre syster, Carolina, är den som blev den kultiverade i familjen. Jag var för upptagen med video-spel, fotboll och ishockey."

"Var din far en idrottsman?"

"Han var inte så mycket en spelare som en tittare. Han arbetade på en bank så hans timmar var väldigt fixerade och han reste inte. Han tog mig till alla träningar och tittade på varje match jag någonsin spelat. Carolina, var mer intresserad av balett, musik och sina studier. Vår mamma var sjuksköterska och arbetade alltid olika skift, så det var svårt för henne att vara engagerad i någon av våra aktiviteter. Det rådde aldrig någon tvekan om att vi skulle gå på universitetet. Jag ville bli dataingenjör. Min syster ville bli högskoleprofessor och undervisa i sociologi. Vi fick våra önskemål."

"Spelar du fortfarande fotboll och hockey?"

"Jag har inte spelat så ofta under de senaste fem eller så åren. Mitt arbete har inneburit mycket resor och det innebär oförutsägbara timmar. När jag inte arbetar och vattnet inte är fruset, fiskar jag. Det är för få timmar på dygnet."

"Vad sägs om att läsa? Är du en vanlig läsare?"

"Jag kommer inte ihåg när jag senast läste en bok. Alla mina nyheter kommer från min telefon och surfplatta."

"Ingen fru eller flickvän väntar på dig tillbaka i Sverige?"

"Nej. Jag är inte så bra på det området."

"Jag är ledsen för alla frågorna. Jag är bara intresserad av att lära mig mer om dig. Det fanns en tid i historien, för inte så länge sedan, då en utbildad man förväntades ha en bred uppsättning intressen. Det togs för givet att han var en skicklig ryttare och jägare och hade behärskat en sport, hade en verklig uppskattning för konst och musik, kunde dansa, sjunga och recitera poesi och pjäser och var bevandrad i både klassiker och samtida litteratur."

"Det måste ha varit färre distraktioner för barn under den tiden i historien."

"Du menar att titta på TV, spela video-spel och prata i telefon är distraktionen från att spela sport och utbilda dig? Det var bara pojkarna från en förmögen eller någorlunda välbärgad familj som utbildades. För resten, de fattiga, var det bara arbete. Hur blev du bra på video-spel?"

"Öva. Det tog mycket tid att bemästra varje match."

"Tänk om du tillbringade den tiden med att läsa om en period i historien, som Napoleons tid."

"Jag har ärligt talat inte funnit behovet av att lära mig mer om historia. Det verkar bara vara fullt av krig och katastrofer."

"Ja, det är ett konstigt att mänskligheten har kommit så långt som vi har. Du sa att din mamma "var" sjuksköterska. Är dina föräldrar pensionerade?"

"Nej. De dog i en bilolycka precis innan jag slutade gymnasiet."

"Nu beklager jag," sa han, och hans ansikte visade sann medkänsla. "Jag är verkligen ledsen."

"Jag med. Jag saknar dem väldigt mycket."

Jag ville inte prata om varför jag kände att det var mitt fel. Vi satt tyst några minuter, sen sa jag. "Din resa låter som en upplevelse för livet, men borde du verkligen göra detta på egen hand? Har du ingen vän eller släkting att följa med dig?"

"Ingen som skulle vilja eller kunna fiska med mig hela tiden. Jag planerar att träffa fiskekompisar på vägen. Du sa att du hade planerat din resa som en kort semester innan du åkte tillbaka till Sverige för att hitta ett nytt jobb. Har du väldigt bråttom att åka tillbaka? Varför inte följa med mig på min nyfikna resa en kort stund så kan du hålla utkik efter mig?"

Jag visste ingenting om honom förutom hans namn, märket på bilen han körde och det faktum att han var en skicklig flugfiskare. Han verkar välutbildad, måste ha pengar och är roligt. Vilken typ av resesällskap skulle han vara? Skulle han kunna stå ut med mig och mina egna knäppa vanor?

"Jag är inte en lätt person att resa med," skämtade jag och testade hans allvar.

"Du kommer att ha ditt eget boende, så det spelar ingen roll för mig om du snarkar," sa han och lät sedan ut ett äkta skratt. "Jag är inte så nyckfull som det kan tyckas, och bjuder in en helt främling att gå med mig. Jag hade tanken att fråga dig när jag bjöd in dig på middag, men jag skulle inte ha gjort det om jag inte var säker på att du både skulle njuta av och uppskatta åtminstone fiskedelen. Jag är helt säker på att du kommer att uppskatta kördelen eftersom det verkar som att du har bilar registrerade i ditt DNA och alla mina nio bilar som vi ska köra i är svenska. Jag känner att du är en person som gillar att lära dig nya saker och genom en regions mat kan du lära dig allt om ett folk. Jag kommer att täcka alla kostnader, så att du inte behöver gräva i dina reserver."

Avväpnad och övertygad, men ändå tveksam, sa jag: "Det är väldigt generöst av dig. Jag antar att jag har råd att ta ledigt några veckor innan jag skulle behöva börja ta in pengar till hyran. Men jag kunde inte tänka mig att låta dig betala för mig."

"Pengar är inte ett problem för mig, och det skulle göra saker mycket lättare och spara mycket tid för viktigare saker. Jag har ordnat så att alla hotellräkningar skickas till min revisor. Så låt oss komma överens på den punkten. Ja?"

Det var ingen idé att bråka, så jag höll med.

"Vi kan fiska Isonzofloden i morgon. Nästa dag lämnar vi din bil och skaffar dig lite extra kläder för det kallare vädret i bergen. Piavefloden i Alto-Adige är en juvel. Det är min "hemma" flod. Vi kan fiska med min guddotter, Raffaella. Jag lärde henne att fiska när hon var åtta. Hon är en mycket bättre flugfiskare än jag. Jag tror att du kommer att gilla henne. Hon är runt din ålder."

Hela tiden vi pratade njöt vi av en underbar middag, inklusive fisken Sandy hade fångat. Servitören kom till bordet när vi var klara med huvudrätterna och förklarade att efterrätten var *stucolo de pomi e cotto*, en typ av strudel fylld med äpplen och nötter.

"All mat i denna region är influerad av det österrikiska arvet och närheten till Slovenien. Vi är särskilt tacksamma för desserterna."

"Kan jag få lite glass till det? Vanilj, kanske?" Äppelpaj med vaniljglass var pappas favorit. Min också.

Kyparen tittade på Sandy. Uttrycket i hans ansikte var ett konstigt förundran. '*Gelato con stucolo?!*' sa uttrycket.

"Jag ska prova det också," svarade Sandy och han blinkade åt mig. "Det låter härligt."

För första gången på sjutton år kände jag mig verkligen lycklig.

